МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ

Кваліфікаційна робота
магістра

на тему **ВПЛИВ НАЦІОНАЛЬНОГО ВАРІАНТУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА МІРУ ВЖИВАНОСТІ ІМЕННИКІВ У РОДОВОМУ ВІДМІНКУ**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи 8.0350-1 а-з
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови
та літератури (переклад включно),
перша – англійська
освітньо-професійної програми
Мова і література(англійська)
Лега Марія Сергіївна

Керівник к.ф.н., доц. Шевчук О. В.

Рецензент к.ф.н., доц. Лужаниця О. І.

Запоріжжя – 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології
Кафедра англійської філології та лінгводидактики
Освітній рівень магістр
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.05 Германські мови та літератури (переклад включно)
Освітня програма Мова і література (англійська)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри_____
_____
«____»_____ 2021 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
ЛЕГА МАРІЇ СЕРГІЇВНИ

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проєкту): «Вплив національного варіанту англійської мови на міру вживаності іменників у родовому відмінку»

Керівник кваліфікаційної роботи (проєкту): Шевчук Оксана Василівна к.ф.н., доцент

затверджені наказом ЗНУ від «13» квітня 2021 року № 590-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проекту): 30 листопада 2021 року.

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проєкту): теоретичні основи термінологічної лексики; структурно-семантичні особливості термінів.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1) проаналізувати різні точки зору на поняття національний варіант в сучасній лінгвістиці;
2) описати типологію основних національних варіанті сучасної англійської мови;
3) охарактеризувати відменні риси британского та американского варіанту сучасної англіської мови;
4) обрахувати абсолютну та відносну частоту вживаності іменників у формі родового відмінка на матеріалі романів Доріс Лесінг «П’ята дитина» та Сью Монк Кідд «Таємне життя бджіл».

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проекту):

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	доц. Шевчук О. В.	22.04.2021	22.04.2021
Розділ І	доц. Шевчук О. В.	15.05.2021	15.05.2021
Розділ ІІ	доц. Шевчук О. В.	28.09.2021	28.09.2021
Висновки	доц. Шевчук О. В.	10.10.2021	10.10.2021

6. Дата видачі завдання: 22.04.2021 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх вивчення та аналіз; укладання бібліографії	Квітень 2021	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	Квітень 2021	виконано
3.	Написання вступу	Травень 2021	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	Червень 2021	виконано
5.	Написання практичного розділу	Вересень 2021	виконано
6.	Формулювання висновків	Жовтень 2021	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	Листопад 2021	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	Листопад 2021	виконано
9.	Захист	Грудень 2021	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант _____ М. С. Лега
(підпис)

Керівник роботи _____ О. В. Шевчук
(підпис)

Нормоконтроль пройдено
Нормоконтролер _____ В. А. Бережний
(підпис)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 54 стор., 67 джерел.

Об’єкт дослідження: основні національні варіанти сучасної англійської мови (британський та американський), які аналізуються на матеріалі романів Доріс Лесінг «П’ята дитина» та Сью Монк Кідд «Таємне життя бджіл».

Мета роботи: дослідити вплив національного варіанту англійської мови на міру вживаності іменників у формі родового відмінка на матеріалі Доріс Лесінг «П’ята дитина» та Сью Монк Кідд «Таємне життя бджіл».

Теоретико-методологічні засади: Особливий методологічний інтерес для сучасної науки становить соціальна та функціональна зумовленість варіантів деяких західно-європейських мов (англійської, німецької, іспанської, французької, португальської), кожна з яких має статус державної мови в декількох країнах.У наукових дослідженнях Г.В. Степанова, А. Д. Швейцера, В. Н.Ярцевої Ю.А.Жлуктенко, Ю.А.Зацного та зарубіжних лінгвістів М. А. Оркіна та інших була розроблена теорія мовної ситуації та мовних станів, взаємодії внутрішньої та зовнішньої систем мови, визначені соціальні та лінгвістичні ознаки варіантів національних мов, співвідношення літературної мови та компонентів національного варіанта.

Отримані результати: результати нашого дослідження підтверджують той факт, що національний варіант сучасної англійской мови помітно впливає на вживаність граматичної форми іменників, а саме на форму родового відмінка. Кількісні показники чітко демонструють наступний факт: іменники у формі родового відмінка значно більше вживаються в британскому варіанті сучасної англійской мови, ніж в американському.

Ключові слова: *національний варіант, вибірка, генеральна сукупність, кількісний аналіз*

ЗМІСТ

ВСТУП..... 3

РОЗДІЛ 1 ПОНЯТТЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ВАРІАНТУ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ..... 7

1.1 Аналіз різних точок зору на поняття «національний варіант» в сучасній лінгвістиці 7

1.2 Типологія основних національних варіантів сучасної англійської мови….. 15

1.3 Відмінні риси британського та американскього варіанту сучасної англійської мови..... 23

РОЗДІЛ 2 СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ВЖИВАНОСТІ ІМЕННИКІВ В РОДОВОМУ ВІДМІНКУ В ДВОХ ОСНОВНИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВАРІАНТАХ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.. 31

2.1 Апарат статистичного аналізу 31

2.2 Компаративний аналіз вживаності іменників у формі родового відмінка в романах «П'ята дитина» Доріс Лессінг та «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідд..... 33

2.3 Вживанність іменників в родовому відмінку в романі «П'ята дитина» в сучасній англійській мові..... 42

2.4 Вживанність іменників в родовому відмінку в романі «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідда в сучасній англійській мові 47

ВИСНОВКИ 52

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 55

ВСТУП

У сучасному світі англійська мова є рідною мовою 500 млн. людей у 12 країнах світу, 600 млн. людей розмовляють англійською у якості другої мови, ще кілька сотень мільйонів мають певні знання англійської мови. Сучасна англійська мова має офіційний або напівофіційний статус у 62 країнах світу. Таким чином, сьогодні у світі налічується приблизно 1,5 млрд. людей, які розмовляють англійською мовою.

Історично поширення англійскьої мови розпочалося одночасно з колонізацією таких країн, як Індія, Пакистан та деяких африканських держав. Тому англійська мова досі вважається офіційною мовою цих країн. Отже, XX століття виявилося переломним: світ став компактнішим. Відстані перестали служити перепоною для спілкування, але водночас став необхідним універсальний інструмент цього спілкування. І потреба в ньому тільки посилювалася з розвитком різних засобів зв'язку, поширенням транснаціональних корпорацій та виникненням міжнародних політичних організацій. У результаті таким інструментом і стала сучасна англійська мова.

У наукових дослідженнях Г. В. Степанова, А. Д. Швейцера, В. Н.Ярцевої Ю. А. Жлуктенко, Ю. А. Зацного та зарубіжних лінгвістів М. А. Оркіна та інших була розроблена теорія мовної ситуації та мовних станів, взаємодії внутрішньої та зовнішньої систем мови, визначені соціальні та лінгвістичні ознаки варіантів національних мов, співвідношення літературної мови та компонентів національного варіанта.

Актуальність данного дослідження обумовлена необхідністю вивчення національних варіантів сучасної англійської мови, які сприяють поширенню міжнародних зв’язків та розвитку глобалізації в сучасному світі. Адекватне взаєморозуміння між учасниками спілкування сучасною англійською мовою є неодмінною умовою успішності в бізнесі, торгових відносинах, політиці та

інших галузях міжкультурного спілкування. У цьому контексті проблема вивчення національних соціокультурних стереотипів та вживаності національних варіантів сучасної англійської мови набуває великого значення.

Наукова новизна полягає у спробі власного дослідження особливостей структури іменників у формі родового відмінка в сучасній англійській мові.

Об'єктом дослідження є основні національні варіанти сучасної англійської мови (британський та американський), які аналізуються на матеріалі романів Доріс Лесінг «П’ята дитина» та Сью Монк Кідд «Таємне життя бджіл».

Предметом дослідження є іменники у формі родового відмінка в текстах романів Доріс Лесінг «П’ята дитина» та Сью Монк Кідд «Таємне життя бджіл».

Метою роботи є дослідження впливу національного варіанту англійської мови на міру вживаності іменників у формі родового відмінка на матеріалі Доріс Лесінг «П’ята дитина» та Сью Монк Кідд «Таємне життя бджіл».

Поставлена **мета** реалізується через розв’язання конкретних наступних **завдань:**

1) проаналізувати різні точки зору на поняття національний варіант в сучасній лінгвістиці;

2) описати типологію основних національних варіанті сучасної англійської мови;

3) охарактеризувати відменні риси британскього та американского варіанту сучасної англіської мови;

4) здійснити статистичний аналіз вживаності іменників в родовому відмінку в двох основних національних варіантах сучасної англійської мови на материалі романів Доріс Лесінг «П’ята дитина» та Сью Монк Кідд «Таємне життя бджіл»;

5) обрахувати абсолютну та відносну частоту вживаності іменників у формі родового відмінка на матеріалі романів Доріс Лесінг «П’ята дитина» та Сью Монк Кідд «Таємне життя бджіл»;

6) зробити висновки щодо спільних та відмінних рис вживаності іменників у формі родового відмінка на матеріалі дослідження.

Матеріалом дослідження слугували твори сучасної художньої прози: в британському національному варіанті – роман Доріс Лессінг «П'ята дитина» та в американському національному варіанті – Сью Монк Кідд «Таємне життя бджіл».

Методи дослідження. Дослідження здійснювалось на основі використання таких методів та прийомів:

1) метод аналізу та узагальнення для розгляду різних точок зору на явище «національний варіант» в сучасній лінгвістиці;

2) описовий метод для виявлення характерних типових рис британського та американського варіантів сучасної англійської мови;

3) метод статистичного аналізу для обрахування абсолютної та відносної частоти вживаності іменників у формі родового відмінка на материалі дослідження;

4) метод компаративного аналізу для дослідження спільних та відмінних рис двох національних варіантів сучасної англійської мови та їх ввпливу на вживаність іменників у форму родового відмінку.

Практична значущість полягає в можливості використання отриманних результатів дослідження на заняттях з практичної та теоритичної граматики сучасної англійської мови, основ теорії мови, етнології та лінгвокраїнознавства.

Робота пройшла **апробацію** на 4х науково-практичних студентських конференціях. Результати дослідження представлено у 4 публікаціях:

1. Лега М. С. Макроструктура лінгвоконцепту *ambition* в англомовній картині світу. *Різдвяні студентські наукові читання : Vita in lingua :* Матеріали міжвишівської студентської науково-практичної конференції. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2020. С. 135–136.

2. Лега М. С. Картина світу: її типи та складові . *Збірник наукових праць студентів, аспірантів і молодих вчених «Молода наука-2020»* : у 2 т. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. Т. 2. С. 130–131.

3. Лега М. С. Типологія основних національних варіантів сучасної англійської мови. *Різдвяні студентські наукові читання : Vita in lingua :* Матеріали міжвишівської студентської науково-практичної конференції. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2021. С. 283–284.

4. Лега М. С. Концепт як ключове поняття когнітивістики. *Різдвяні студентські наукові читання : Vita in lingua :* Матеріали міжвишівської студентської науково-практичної конференції. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2021. С. 75–76.

Структура роботи: дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаної літератури.

У першому розділі надано аналіз ріхних точок зору на поняття національний варіант в сучасній лінгвістиці; розгладається типологія основних національних варіантів сучасної англійської мови та характеризуються спільні та відмінні риси британського та американского варіанту сучасної англійської мови.

Другий розділ містить статистичний аналіз вживаності іменників у формі родового відмінку в двох основних нацаональних варіантах сучасної англійської мови, а саме в текстах романів Доріс Лесінг «П’ята дитина» та Сью Монк Кідд «Таємне життя бджіл», компаративний аналіз особливостей вживаності поданих іменників та обрахування їх абсолютної та відносної частоти через декілька етапів дослідження.

У висновках подано узагальнені результати проведеної роботи.

Загальна кількість сторінок 54, кількість використаних джерел 67.

РОЗДІЛ 1
ПОНЯТТЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ВАРІАНТУ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

1.1 Аналіз різних точок зору на поняття «національний варіант» в сучасній лінгвістиці

Посилення уваги до проблеми варіативності мови останнім часом зумовлено тими дослідженнями історії формування національних літературних мов, якими вітчизняні та зарубіжні мовознавці відкрили нову сторінку в лінгвістиці.

Особливий методологічний інтерес для сучасної науки становить соціальна та функціональна зумовленість варіантів деяких західно-європейських мов (англійської, німецької, іспанської, французької, португальської), кожна з яких має статус державної мови в декількох країнах.

У наукових дослідженнях Г. В. Степанова, А. Д. Швейцера, В. Н.Ярцевої Ю. А. Жлуктенко, Ю. А. Зацного та зарубіжних лінгвістів М. А. Оркіна та інших була розроблена теорія мовної ситуації та мовних станів, взаємодії внутрішньої та зовнішньої систем мови, визначені соціальні та лінгвістичні ознаки варіантів національних мов, співвідношення літературної мови та компонентів національного варіанта. У стадії подальшого дослідження знаходяться варіантні ситуації таких мов, як іспанська в Латинській Америці, німецька в Австрії та Швейцарії, англійська в США, Австралії, Канаді та інших [Кабакчі 2000, с.15].

Триста років тому існував один-єдиний варіант англійської, той, якою говорили в Британії. Ця мова і була принесена британцями на нові землі. Америка, Австралія, Нова Зеландія, Індія, Азія та Африка заговорили

англійською. У кожному з цих місць англійська мова розвивалася по-своєму, збагачуючись та еволюціонуючи. З'явилися його різні варіанти.

1. Сучасна англійська мова має типи, діалекти та варіанти.

2. Існує 5 основних варіантів англійської мови: британська, американська, канадська, австралійська та новозеландська.

3. Варіанти англійської є лише місцевими варіантами, а чи не самостійними мовами, немає ні свого особливого словникового складу, ні свого особливого граматичного ладу.

4. У всіх варіантах англійської мови існують розбіжності на фонетичному, граматичному, лексичному та орфографічному рівнях.

5. Австралійський, новозеландський та канадський варіанти англійської найближче до класичного британського, а американський має найбільш суттєві відмінності.

6. Мовою міжнародного спілкування є усереднений універсальний англійська, що увібрав у собі особливості різних мов.

7. Багато лінгвісти та викладачі вважають, що вивчати треба правильну мову, і саме британський варіант є такою мовою. У соціолінгвістичному аспекті національний варіант мови характеризується чітко усвідомленим престижем національного засобу спілкування, який виконує всі, пов’язані з цією роллю, суспільні функції [Міркін 2004, с.55].

Особливу актуальність здобули ці аспекти дослідження мови в наш час, коли виросло суспільне значення таких проблем, як нормування мови, культура мовлення, мовні контакти, двомовність та ін.

Усі ці проблеми різною мірою пов’язані з питанням варіантності мовних одиниць та мовного членування. Варіантність та норма взаємозв́язані та неподільні, причому, у використанні різноманітних мовних засобів функція норми є перш за все регулюючою [Карасик 2004, с. 222].

Явище варіантності відмічається не тільки у внутрішній будові мовної системи. Практично кожна мова існує у вигляді великої кількості різновидів, або аллосистемі, таких, як ідіолекти, діалекти, говори, територіальні

варіанти. Кожна з них має особливі лінгвістичні ознаки, свої соціальні та комунікативніфукнції. Дослідження таких форм існування мови і визначило предмет окремої області лінгвістичних знань теорії варіантів мови.

У працях Г.В.Степанова, А.Д.Швейцера, А.І.Домашнєва та інших було встановлено, що поряд із національно-гомогенними мовами (одна мова – одна нація) багато мов існують у вигляді комплексів специфічних різновидів, кожний із яких функціонує в іншому комунікативному соціумі та має власні соціальні та лінгвістичні властивості.

За цими формами існування мов у науці закріпилось найменування інаціональних варіантів мови. До них відносяться, як було зазначено раніше, канадський національний варіант англійської мови, американський та австралійський національний варіанти англійської мови.

Вивчення реального стану мовної системи національної негомогенного мови показує, що в умовах кожного окремого колективу виявляються релевантні мовні риси, що утворюють у своїй сукупності національну своєрідність даної літературної мови, що характеризується сучасною лінгвістикою національними варіантами мови [Горбатко]. При цьому національні варіанти – це не «територіально орієнтовані субстандарти» будь-якого стандарту-еталона, а такий різновид єдиної мови, яка вважається автономною та суспільно затвердженою національною формою мови.

Розмірковуючи про національні варіанти мови, потрібно чітко виділяти ті поняття, які ховаються під ним, тому що під національним варіантом мови розуміється сукупність усіх форм, в яких існує загалом мова цієї нації (літературна мова, повсякденно-розмовні форми мови, діалекти) [Горбатко].

Іншими словами: структура національного варіанта мови відтворює структуру будь-якої самостійної національної мови, не утворюючи окремої мови. Узагальнюючи сказане, ми можемо укласти, що поняття варіанта поширюється як літературну мову нації, а й сукупну структуру національної промови.

Національна нормалізація літературної мови є одним із найважливіших актів культурно-мовного будівництва даної нації. Національний стандарт єдиної мови вважається однаково зразковим, суспільно затвердженим, що міститься на тій же площині, що й інший національний різновид (варіант) норми цієї мови.

Згідно з найбільш загальним розумінням, національний варіант літературної мови – це специфічна форма функціонування єдиної мови, яка не має різких структурних розбіжностей від інших таких самих форм даної мови. Істотним при такому трактуванні є розуміння того, що національні варіанти літературної мови є результатом складання літературних норм на базі споріднених діалектів або «трансплантації» мови в процесі міграції її носіїв, або роз'єднання «колективу зносин», викликаного встановленням політичного та територіального кордону в рамках єдиного мовного ареалу [Онуфриенко].

Єдність таких полінаціональних, або національно-негомогенних мов не обов’язково дорівнює тотожності їх національних характерів, а навпаки, заснована на визнанні того, що мова може не бути ідентичною сама собі по всій території свого розповсюдження [Воробйов 2001, с.234].

Національна своєрідність таких мов є часто настільки характерною, що в результаті мовної диверсифікації в країнах англійської мови вчені відмовляються від поняття єдиного стандарта англійської мови та від порівняння окремих різновидів мови (наприклад, англійська в США або в Канаді) на основі певного інаднаціонального стандарту. Схожу думку висловив професор Д. Брозович, говорячи, що національно-негомогенна стандартна мова існує лише як абстракція і практично як у письмовій, так і в усній формі реалізується у вигляді варіантів [Брозович 2005, с.11].

Національні варіанти являють собою особливі форми функціонування єдиної літературної мови у відповідності до умов, потреб та традицій нації – носіїв даної мови [Гаджієв 2000, с.101].

Таким чином, узагальнюючи сказане про сутність взаємовідношення понять єдиної мови та її національних варіантів, слід зазначити, що внаслідок використання одної мови в одному територіальному історичному і соціальному просторі, у неї неминуче розвиваються характерні риси, у зв'язку з якими мова даної національної спільноти відрізняється від даної мови іншої національної спільноти [Гак 2002, с. 255].

Специфічні риси національного варіанта літературної мови виявляються найбільш експліцитно в особливості її норми. Згідно з тим, як при визначенні сутності літературної мови ми відмічаємо її нормований (кодифікований) характер, у національних варіантах також спостерігається наявність власної кодифікованої норми, яка зафіксована, як правило, у лексикографічних довідниках.

Національна норма (національний різновид загальної норми), яка відображає сутність специфіки варіанта мови, є суверенною та самостійною, вона розуміється та підтримується в межах кожної національної спільноти та є, зазвичай, надійним засобом національної ідентифікації мовця. Таким чином, національний різновид мови є однаково суспільно затвердженим, зразковим, як і інший різновид норми даної мови [Грищук 2003, с. 3] .

Досліджуючи процесс формування національних варіантів певної мови, лінгвісти підкреслюють, що варіанти завжди являють собою результат поступового історичного розвитку. Національні варіанти не можуть бути ідекретованими, оскільки не з'являються услід соціально-економічним чи суспільно-політичним перетворенням.

Такі поняття як «національний варіант», «літературна вимова», «варіант літературної вимови», «діалект» широко обговорюються у сучасній лінгвістиці та не мають точних остаточних визначень. Під поняттям «національна мова» мається на увазі історична категорія, що розвивається з умов економічної та політичної концентрації, що характеризує формування нації. Вимова кожної національної модифікації англійської має свої особливості, що відрізняють її від інших. Однак усі вони мають багато

спільного. Тому вони і вважаються модифікаціями одного всього ж, зокрема, англійської мови.

Національні модифікації англійської вимови є однорідними. Кожна з них розвивалася у своїх умовах та по-своєму використовувалася. Навряд чи буде правильним сказати, що діаметрально протилежні модифікації національної мови у своїй усній формі є стандартною (літературною) вимовою, тобто. орфоепічну норму та діалекти, що існують як його територіальні модифікації [Онуфриенко].

Нормативну (стандартну) вимову можна визначити як закінчену модифікацію національної мови в її усній формі, яка підпорядковується певним визнаним нормам і тому беззастережно прийнята. Нормативна вимова – це вимова, керована орфоепічної нормою. Орфоэпическая норма у разі – це регулятор, який визначає фонетичний інвентар варіантів, межі відхилення, і навіть прийнятні і неприйнятні варіації вимови.

Однак будь-яка мова починає реагувати на ці нові умови, і її подальший розвиток завжди залежить від них. У зв'язку з розвитком та функціонуванням національних варіантів необхідно також наголосити, що незалежно від ступеня інтенсивності відмінностей вони завжди мають такі ознаки, які забезпечують їм не тільки відому стабільність, але і подальший розвиток у межах цих форм, якщо при цьому зберігається їх територіальний та соціальний простір [Опаріна 2008, с. 88].

Певна річ, що в умовах сучасних засобів масової інформації, комунікації національна своєрідність може поступово зникати, а форми літературної мови взаємозближуватись. Однак, власна матеріальна та духовна культура та взаємодія літературної мови з іншими формами існування мови завжди впливатимуть на стан норми літературної мови в даному національному соціумі.

Розробка теорії національних варіантів мови, здійснена у вітчизняному мовознавстві в 60-90-ті роки, дозволяє по-новому підійти до розуміння національної мови в складних умовах існування багатьох варіантів – як

мови, яка має можливості самостійного та незалежного розвитку, причому відношення варіантів єдиної мови один до одного має осмислюватися як паритетне в соціальному, культурному, політичному та лінгвістичному аспектах [Попова 2003, с. 106]. На прикладі англійської мови знаходимо, що їй властива така риса, як поліетнічність, тобто належність не до одного, а до цілого ряду етносів [Скляревська 2004, с. 56].

Англійська мова як поліетнічна являє собою складну, розподілену в просторі, ієрархічно структуровану поліваріантну архісистему, яка обслуговує комунікативні, когнітивні та інші потреби етнічно та соціально різноманітної спільноти її носіїв. Ця архісистема характеризується в межах цієї спільності певною варіативністю.

Під варіативністю розуміється реалізація ступенів свободи мовної системи або її елементів, які знаходяться у рівновазі. Однак, така мінливість або модифікація не призводить до появи нової сутності. Варіантність, таким чином, передбачає як мінливість, так і постійність, а отже є єдністю мінливого та постійного [Скляревська 2004, с. 70].

У реальному функціонуванні англійська мова як архісистема реалізується у вигляді варіантів. Їх розрізняють на основі таких універсальних критеріїв, як генетичні, функціональні та критерій нормування. Так, британська англійська мова є первісним варіантом, а варіанти англійської мови в США, Канаді, Австралії є похідними, первісними варіантами максимальної включеності із власними аксіологічними та деонтичними нормами.

Більше того, вони вказують на той факт, що як національному варіанту, так і територіальним різновидам літературної мови властиве культивування місцевих (діалектних, територіальних) мовних особливостей. У національному варіанті ця місцева специфіка диференційних факторів є лише одним із джерел розвитку, тоді як живильним середовищем для територіального варіанту є цей місцевий (діалектний, ареальний) мовний матеріал.

При цьому сукупність місцевих рис, як правило, не входить до кодифікованої норми мови, тоді як у національному варіанті літературної мови ця місцева (національна) специфіка утворює основне ядро самої норми цього варіанту. Крім того, необхідно мати на увазі те, що розмежування регіональної та національної варіативності пов'язане насамперед з нелітературними мовними утвореннями національної мови або варіанта. Саме регіональна варіативність нижчих рівнів, особливо діалектна варіативність, закладає основи регіонального членування всієї надбудови.

Ці фактори, у свою чергу, зумовлюють формування в кожному з варіантів особливих варіантних рис [Опаріна 2008, с. 92]. Теорія варіантів мови розвивається дуже швидко, вбираючи до кола своїх інтересів нові мови та їх різновиди. До того ж, все більше закріплюється усвідомлення національного варіанта мови як такої форми існування даної мовної системи, для якої характерні помітні для мовця відміни в складі, властивостях, функціях та вживанні мовних засобів, які виявляються в діалектній, побутово-розмовній, літературній мові та знаходять відображення в місцевих нормах письмової літературної мови [Скляревська 2004, с. 90].

Національні варіанти являють собою різновиди норми єдиної літературної мови, у зв’язку з чим зазвичай прийнято говорити про наявність власного кодифікованого стандарту (наприклад, американський стандарт англійської мови, який іноді сприймається як самостійна норма). Відносно джерел формування національних різновидів мови лінгвісти відмічають, що в цих процесах, особливо на перших етапах, суттєву роль відіграють діалекти та інші місцеві форми існування мови (діалект міста, побутово-розмовні форми мови) [Піменова 2004, с. 127].

Отже, національні варіанти мови необхідно відрізняти від так званих територіальних або регіональних варіантів, точніше від певних сукупностей регіональних особливостей, які можуть розвиватися в будь-якій літературній мові, яка сформувалася на основі діалектів, які відрізняються помітно між собою, або в мові з достатньо великою територією розповсюдження. Перш за

все, поряд із літературною мовою в межах національної території вирізняються місцеві (територіальні) діалекти. Необхідно далі відмітити, що як і в національно - гомогенних мовах, структура національних варіантів має власну ієрархію форм існування даної мови.

1.2 Типологія основних національних варіантів сучасної англійської мови

Англійська мова – одна з найдинамічніших мов на планеті, а тому і варіантів англійської мови – величезна кількість. Ми звикли чути про те, що існує британська англійська, американська, австралійська і навіть шотландська. І це далеко не повний перелік.

Під впливом місцевих умов, свої самобутні версії англійської мови сформувалися також і в інших колишніх колоніях Британської Імперії, де англійська є рідною для переважної більшості населення. Таким чином, на сьогоднішній день вченими лінгвістами виділяються такі стандартизовані версії англійської мови: британська англійська; англійська США; англійська Канади; англійська Австралії; англійська Нової Зеландії [Федорчук 2006, с. 56].

Завдяки великій кількості запозичень і широкій території розповсюдження, англійська володіє багатою лексикою з безліччю синонімічних слів. У той же час граматика її досить проста, незважаючи на достатню кількість винятків із правил і неправильних дієслів, які потрібно заучувати. Більшість слів – односкладові. Складність представляє собою лише орфографія, так як написання англійських слів часто не збігається з вимовою. Саме тому в словниках до кожного слова прийнято вказувати транскрипцію. Пунктуація сучасної англійської – одна з найпростіших в світі.

Для сучасної мови характерні спрощення, стиснення фраз, вживання сленгової лексики. Часто в розмовній мові простежується нехтування правилами граматики, скорочення слів і «проковтування» закінчень, внаслідок чого непідготовленій людині важко сприймати на слух таку мову.

Так звана «королівська англійська» – діалект, яким розмовляє велика частина населення Великобританії. Однак Британські острови налічують десятки інших діалектів, деякі з яких збереглися лише в найвіддаленіших регіонах і навряд чи вживані в повсякденному житті. Такі територіальні варіанти англійської є скоріше символічною історичною спадщиною.

Ніщо не допоможе оволодіти іноземною мовою краще, ніж занурення в мовне середовище. На сьогоднішній день багато туристичних фірм і мовних шкіл розробляють програми по навчанню за кордоном. Такі курси дозволяють не тільки вивчити англійську, а й познайомитися з культурою країни, менталітетом місцевих жителів, а значить, відчути всі нюанси сучасної мови і наблизитися до її розуміння.

Постійне перебування в англомовних колах допоможе швидше і ефективніше збагатити свій словниковий запас і навчитися говорити з мінімальним акцентом або зовсім позбутися від нього. Найпростіше це дається молодим людям-школярам, студентам, які вбирають культуру разом з мовою і швидко адаптуються до незвичних умов. Більш зрілим людям слід звернути увагу на вивчення англійської в групах і поєднувати спілкування в звичному колі з новими англомовними знайомствами – подолання мовного бар'єру буде даватися простіше за підтримки однодумців.

Загальновідомо, що сучасна британська англійська мова, по-перше, неоднорідна, по-друге, далека від класичної англійської мови, що існувала декілька століть назад. Усередині британської англійської виділяються три мовні типи: **консервативна** англійська (*conservative* – мова королівської сім'ї і парламенту), прийнятий стандарт (*received pronunciation*, RP – мова ЗМІ, її ще називають *BBC English*) і **просунута** англійська (advanced english – мова молоді) [Швейцер 2005, с. 107].

Просунута англійська мова є «найрухомішою», саме вона активно вбирає в себе елементи інших мов і культур. *Advanced English* більше всього схильна до загальної тенденції до спрощення мови. Зміни відбуваються перш за все в лексиці англійської мови, одній з наймобільніших його частин: виникають нові явища, які треба назвати, а старі набувають нових назв. Нова лексика приходить в британську англійську(молодіжну) мову і з інших варіантів англійської, зокрема, американської англійської.

Безсумнівно, найбільш значущу конкуренцію «рафінованій» британській англійській укладає американська (США) англійська. Її відокремленість від британської англійської пояснюється тим, що в епоху заснування і розвитку північноамериканських колоній Британської Імперії американський різновид англійської мови відірвалася від материнського, певним чином зафіксувавши його лексику, граматику та фонетику станом на XVII – XVIII століття. Примітно, що багато «американізму» всього лише є застарілими формами слів «острівної» походження, які «законсервувалися» в Північноамериканскх Штатах (наприклад, *trash* замість *rubbish*, *loan* замість *lend* і *fall* замість *autumn*) [Швейцер 2005, с. 110].

Також на американську версію англійської серйозний вплив справили мови північноамериканських індіанців (від них прийшли – *raccoon, tomato, canoe, barbecue, savanna, hickory*) і іспанська (наприклад, такі терміни, як *mustang, canyon, ranch, stampede, vigilante*), коли частина територій Мексики (штати Техас, Каліфорнія, Нью-Мексико, Арізона, Невада, Юта, Колорадо) за підсумками Американо-мексиканської війни (1846-1848 рр.) були захоплені США [Швейцер 2005, с. 201].

Під впливом місцевих умов, свої самобутні версії англійської мови сформувалися також і в інших колишніх колоніях Британської Імперії, де англійська є рідною для переважної більшості населення.

Таким чином, на сьогоднішній день вченими лінгвістами виділяються основні варіанти мови:

– **британська англійська** – варіант англійської мови, який використовується у Великій Британії. На відміну від загальновживаного значення *Велика Британія* в Україні, британці у поняття *Great Britain* не включають Північну Ірландію

За іншим визначенням – це письмова та розмовна англійська мова в Англії. Термін був введений для можливості відрізнити британський варіант англійської мови від інших, насамперед широко поширеного варіанту – американська англійська. Британська англійська не є окремою загальновизнаною мовою.

Британський варіант англійської мови вживається, як офіційна мова у Великій Британії [Шитова 2003, с. 225]. Безперечно, вивчення британської англійської мови займе у вас більше часу та сил, ніж, скажімо, вивчення американської англійської.

У таких країнах як Австралія, Ірландія, Нова Зеландія, Індія використовуються варіанти англійської мови, що є найбільш близькими до британської англійської мови. Це мова науки, міжнародного діловодства, конференцій, конкурсів. Крім того, володіючи більш складним варіантом мови, ви без особливих зусиль освоїте більш легкі діалекти.

Хочете привернути увагу в Америці, не соромтеся свого британського акценту [Туганова 2001, с. 176]. Американці хоч і вважають британців манірними, проте класично красива мова притягує їх як магніт, а людина з британським акцентом вважається більш освіченою.

Англійська, яку вивчаємо ми, так званий національний стандарт – це мова освіченого населення центру та південного сходу Англії. Відмінними рисами англійської є більш суворі граматичні правила. А англійці, як законослухняні громадяни, законів дотримуються. Вони дуже трепетно ставляться до своєї культури, пишаються своєю мовою та не бачать необхідності навмисного спрощення англійської мови.

– **американська англійська** – термін, що раніше використовувався в ролі неформального фразеологізму, проте нині набуває офіційніших форм,

яким називають спосіб спілкування англійською мовою в Північній Америці, зокрема у США. Тепер американська англійська стала відокремлюватись від тієї англійської мови, якою користуються в Британії. У ній з'явилися свої особливості [Томахін 2000, с. 211]. Американська англійська має розходження з британською в словах та деяких аспектах правопису.

Американська англійська тепер існує як діалект англійської мови, однак деякі експерти зазначають, що через певний (імовірно, дуже великий) проміжок часу американська англійська повністю відокремиться від англійської й існуватиме на правах повноцінної мови.

Дослідження історичного використання англійської мови в Сполучених Штатах і Великій Британії показали, що нинішня розмовна американська англійська набагато ближча до «королівської англійської» часів початку колонізації Америки британцями, ніж сьогоднішня британська англійська. [Тарасов 2006, с. 15].

Нові комп'ютерні технології, могутня індустрія розваг, глобальний бізнес – все це «зроблено в Америці», а працює всюди. Самі американці головним своїм досягненням називають уміння створювати моделі і експортувати їх. Вся історія, культура і менталітет Америки уміщаються в одне поняття – «американська мрія». І цим прикладом для наслідування, цією мрією американці заразили майже весь світ [Тарасов 2006, с. 2]. Те, що весь світ вивчає саме англійську мову, теж заслуга американців. Проте, як і в багатьох інших випадках, вони тільки дали поштовх, а розвиток пішов своїм шляхом.

Зараз можна говорити про появу і закріплення якоїсь усередненої універсальної англійської мови, що увібрала в себе особливості різних мов. Це й не американська англійська, не британській її варіант і ніякий інший – це «міжнародна мова». Вона, природно, легше для розуміння. По-перше, вона нейтральна по забарвленню, по-друге, іноземці говорять повільніше по - англійськи, вимовляють звуки ізольовано, а слова чітко. Крім того, вона

зручніша: не треба напружуватися, намагаючись наблизитися до «чисто британського» або «чисто американського» акценту.

Англійська мова, яку вивчають в мовних школах всього світу іноземці, носії мови називають *Course Book English* (мова підручників). Це базовий стандартна англійська, загальна для всіх варіантів цієї мови. У неї немає колориту, кольору – того, що відрізняє носіїв мови від неносіїв або один від одного. Англійські ідіоми, фразеологізми, словотворення, метафори, жаргон в кожному варіанті мови – свої. Осягнути їх, так само як освоїти «місцеву» англійську фонетику і мелодику, означає наблизитися до досконалості, перейти на інший рівень «англійська як рідна» [Степанов 2005, с. 111].

Завдання для більшості іноземців недосяжне. Але, з іншого боку, мало хто його перед собою ставить. Англійська мова в сучасному світі всього лише засіб комунікації. Причому зовсім не з носіями (точніше – не стільки з ними), а з людьми різних національностей. Англійська мова в наші дні – це новий зручний есперанто. Проте на відміну від того, «справжнього» есперанто – що не пішов в небуття [Степанов 2005, с. 76].

– **євроанглійська** або **європейська англійська,** менш відома, як **англійська ЄУ** (англ. *Euro English, European English, EU English, EU Speak*) – піджин діалекту англійської мови на основі загального і невірного переклад технічного жаргону в Європейській Унії та на рідних мовах його нерідні англомовних населення. Застосовується здебільшого серед співробітників ЄУ, емігрантів з країн ЄУ, молодих міжнародних мандрівників (наприклад, студентів, що обмінюються за програмою Єраз Еразмус), європейських дипломатів, а іноді й інших європейців, які використовують англійську як другу або іноземну мову (особливо континентальних європейців). Є два впливи в євроанглійській мові: зверху вниз і знизу вгору [Степанов 2005, с. 45].

Використання англійської мови в Європі прогресувало протягом XIX століття, коли Британська імперія успадкувала колонії в материковій частині

Європи, такі як Мальта, Кіпр, Гібралтар, Менорка, Геліголанд та Іонічні острови, останні три в сучасній Іспанії, Німеччині, та Греція відповідно.

Термін «євроанглійська» вперше був використаний Карстенсеном в 1986 році для позначення прийняття англіцизмів у Європі. Розширення Європейського Союзу протягом декількох десятиліть поступово зменшило вплив двох робочих мов ЄС німецької та французької [Таганова 2003, с.5]. Розвиток програми Еразмус створив новий клас мобільних європейців, яким потрібна була мова франка для спілкування по всій Європі.

Питання про те, чи привласнення англійської мови іноземними мовами в континентальній Європі породжує потенційну європейську різновидність англійської мови, досі не вирішене. Моллін відкинув євроанглійську як різновид англійської [Моллін 2001, с. 67].

Багато особливостей, які, як вважають, є характерними для євроанглійської мови, можна визначити як помилки учнів, хоча існують певні тенденції до активізації. Британська англійська під сильним впливом та домінуванням євроанглійської мови, оскільки Сполучене Королівство було членом ЄС між 1973 і 2020 роками. Однак вихід Британії на початку 2020 року означає, що сфера дії ЄС рідних англійських діалектів здебільшого була зменшена до різновидів гіберно - англійської мови, якою розмовляють в Республіці Ірландія; одне джерело вважає, що це дасть можливість романським мовам мати більший вплив на євро англійську [Федорчук 2006, с. 77].

Вплив зверху вниз походить від таких установ, як посібник зі стилю англійської мови, виданий Європейською комісією, який рекомендує способи використання англійської мови в письмових офіційних документах. «Загалом він відповідає стандартному використанню британської англійської мови, але у випадках, коли британська англійська має альтернативи, вона приймає рішення – наприклад, рекомендує орфографічне рішення, а не судження».

Вплив знизу вгору походить від уподобань людей. Звіт за 2012 рік показав, що 38% громадян ЄС говорять англійською як іноземною [Опаріна 2008, с. 94].

Деякі слова мають множину з кінцевою «s» в євроанглійській мові, наприклад, «інформація» та «компетенції», щоб відповідати подібним словам у європейських мовах (наприклад, інформація та компетенції у французькій мові), тоді як ця множина неправильна у Британська або американська англійська.

Кожному, хто тільки збирається познайомитись з англійською мовою, або прагне вдосконалити свої знання та розмовні навички, слід пам’ятати, що головне – мати сильну мотивацію, володіти самодисципліною і займатися в задоволення.

Запорука успішного вивчення іноземної мови – грамотний підбір навчальних матеріалів і методик навчання, кваліфікований викладач, здатний пробудити інтерес до уроків, і, звичайно ж, захопленість процесом.

Сучасна англійська мова – це дивовижний, постійно мінливий світ, що розвивається і відкриває нові можливості тим, хто щиро прагне стати його частиною. Стежити за її розвитком набагато цікавіше в процесі вивчення, особливо, якщо є можливість живого діалогу з носіями мови. Додавши трохи старань і оволодівши мовою світового спілкування, можна сміливо назвати себе сучасною людиною світу.

Таким чином, британський варіант можна вважати класичним. Але з іншого боку, носіїв американської англійської набагато більше, що дає велику свободу спілкування – власне те, чого ми й хочемо досягти, починаючи вивчати іноземну мову. Якщо ви досі в роздумах, який саме варіант англійської обрати, то насправді великої різниці в тому, яку мову ви будете вивчати, немає. Адже носії обох прекрасно розуміють одне одного, а значить – зрозуміють і вас.

1.3 Відмінні риси британського та американскього варіанту сучасної англійської мови

Загальновідомо, що англійська мова – одна з найдинамічніших мов на планеті, а тому і варіацій англійської мови – велика кількість. Багата кількість дослідників вважає, що існує британська англійська, американська англійська, австралійська англійська і навіть шотландська англійська. І це далеко не повний список.

Така різноманітність дещо ускладнює процес вивчення мови. Але один із найпоширеніших і спрощених варіантів англійської – американський, може скласти гідну конкуренцію мові, якою говорить королева Великобританії. Історичний розвиток мов може спричинити, як відомо, полінаціональність, тобто коли одна мова використовується жителями різних країн, існує у формі національних варіантів.

Дослідник Швецер надає наступне визначення національного варіанту: «національний варіант – це форма адаптації єдиної літературної мови, умов, потреб і традицій нації, носіїв певної мови» [Швецер 2005, с. 99]. Вивчення лінгвістичних особливостей англійської мови є надзвичайно важливим для студентів філологів з метою досконалого вивчення іноземної мови.

Особливості національних варіантів сучасної англійської мови можно виявити в наступних аспектах її вивчення:

Письмо (*WRITING*). Іноді жартують, що американці ледачі, тому часто пишуть, як чують. Якщо звук не читається, його найчастіше пропускають і в письмовій мові. У цьому є велика заслуга Ноа Вестбері – упорядника американського словника, який у XVIII столітті прийшов до висновку, що написання багатьох слів варто спростити, виходячи з логічних міркувань.

Крім цього, така кардинальна зміна була необхідна в якості рішучого кроку для самовираження Сполучених Штатів, що проголосили свою незалежність. Багато випадків спрощень можна віднести до окремих правил.

Їх необхідно запам’ятати. Слова, які в класичній англійській закінчуються на **-our**, у американців часто скорочуються до **-or,** наприклад: *colour – color* (колір); слова з закінченням **-yse** в американському варінті прийнято закінчувати на **-yze,** наприклад: *analyse – analyze* (аналізувати).

Загалом в американському варіанті практично всі невимовні літери прибираються зі слів. Вони пишуться максимально близько до свого звучання: *theatre – theater* (театр).

Крім усього перерахованого, американці все частіше користуються розмовними формами, яких навіть немає в британському варіанті, наприклад, скороченнями двох слів: *I gotta (I have (got) to) – я повинен*; *I wanna (I want to) – я хочу.*

Варто зазначити, що деякі текстові редактори, розроблені та випущені американськими компаніями, принципово будуть «підкреслювати» британське написання слів, приймаючи його за помилку. У цьому можна переконатися, використовуючи навіть звичайний *Microsoft Word*.

Спростилася навіть інтонація фраз: якщо в британській англійській вона має величезну кількість характеристик (східна, висхідна, ступінчаста, ковзна), то в американському варіанті англійської мови дуже просто: рівна шкала інтонації і низхідний тон [Вежбицкая 2003, с. 652].

Наступним аспектом мови, де можна спостерігати відмінності в основних варінтах сучасної англійської мови – це аспект грамматики (*GRAMMAR*). Британська англійська мова передбачає вживання дієслова **have got**, американці можуть легко замінити його формою **have.** Наприклад, в США можна вживати два варіанти наступної фрази: 1) *Have you got a laptop?;* 2) *Do you have a laptop? (У вас є ноутбук?).*

Наступною відмінною рисою британського і американського варіанта є вживання допоміжних дієслів у майбутньому неозначеному часі (Future Indefinite) **will** і **shall**. У британській англійській з підметами першої особи для позначення майбутньої дії досі використовується форма допоміжного

дієслова **shall**. В американській англійській найчастіше вживається **will** *(I shall call him later = I will call him later – Я зателефоную йому пізніше)*.

Також, наявна різниця у вживанні умовного способу дієслів. Так, американський варіант передбачає вживання умовного способу після багатьох слів: *important, demand, advice, essential* тощо. У британській англійській умовний спосіб використовується виключно у ввічливому спілкуванні та листуванні.

По-різному вживаються також збірні іменники. У британській вони використовуються з дієсловами однини та множини. А в американській слова вимагають форму однини, наприклад: *The family is going / are going to emigrate* (брит.) – *The family is going to emigrate* (амер.) (Сім'я збирається емігрувати).

Використання **as if i like** (нібито, немов). В американській більш поширене слово **like**, в британській його вживання може вважатися помилкою. Американці можуть сказати як *She smiled as if she knew something*, так і *She smiled like she knew something* (Вона усміхнулася так, ніби щось знала).

Вживання прислівників. Люди, які вивчають американську англійську, знають, що прислівники можуть розташовуватися в реченні перед допоміжними і звичайними дієсловами. У британській вони, навпаки, ставляться після дієслів. Якщо британець скаже вам *I am always busy on Monday*, то американець скаже *I always am busy on Monday* (Я завжди зайнятий по понеділках) [Вежбицька 3003, с. 653].

Наступним аспектом англійської мови, є вимова (*SPELLING*). Якщо ви періодично переглядаєте фільми, серіали або навчальні відео англійською мовою, то напевно помічали, що американці й британці використовують її дещо по різному. Це один із найцікавіших моментів: люди, які вчили британську англійську, не сприймають досить добре на слух американську, і навпаки. Нижче наведемо основні правила, що допоможуть впоратися з незрозумілими моментами:

1. Американці пропускають звук [j] у словах типу *student, new, duty*. Ці слова звучать як *[stu:dent], [nu:], [‘du: ti]***.**

2. Британці в словах *class, plant* вимовляють звук *[a:]***,** а американці – *[æ]*.

3. Американці іноді ковтають звук. Тобто виходить *[frm]* замість *[frʊm]***.**

4. Американці не лінуються на кінці слова вимовляти *[r]***,** хоча можна вважати, що тут вони перестаралися. Адже в британському варіанті, який вважається класичним, цей звук випадає. Порівняйте *[fa:ðər]* і *[fa:ðə]***.**

5. В американській англійській звуки *[t]* і *[d]* після звуку *[n]* можуть зникати: *twenty – [twen(t)i]* і *[twɛnti]* [Вежбицкая 2003, с. 654].

Останнім аспектом англійської мови, є говоріння *(SPEAKING)*. Мабуть, відмінності в лексичному складі американського та британського варіантів здатні заплутати людину навіть з відмінним рівнем знань. Складність полягає в тому, що деякі слова та фрази є в обох версіях мови, проте вони висловлюють неоднакове значення, наприклад, в Америці слово *pants* позначає штани, в Великобританії – предмет нижньої білизни. Через незнання відмінностей можна потрапити в дуже незручну ситуацію.

Захоплення англійцями та пізніше американцями численних колоній, домініонів та підмандатних територій сприяло поширенню англійської мови по всій земній кулі. Англійська мова, прийнята як загальнонаціональна в Канаді, Австралії, Новій Зеландії, Південній Африці, в Індії, країнах Африки, на островах Тихого, Індійського, Атлантичного океанів. Набула статусу офіційної, запозичуючи при цьому відносно невелику кількість лексичних одиниць з мов колонізованих народів [Вежбицкая 2003, с. 655].

Враховуючи військовий, економічний, науковий, політичний та культурний вплив Британської Імперії у XVII-XIX століттях та вплив Сполучений Штатів Америки з початку XX століття і до нашого часу, англійська мова має статус лінгвафранка у багатьох частинах світу.

Рисунок 1.1

Відмінність англійських слів в лексичному складі американського та британського варіантів в сучасній англійській мові

Беручи до уваги вплив носіїв англійської мови у таких сферах діяльності як кінематограф, літакобудування, радіомовлення, наукових досліджень, а також Інтернету, англійська мова широко вивчається як друга мова. Однак, слід зауважити, що вона має велику кількість варіантів, так як використовується різними націями, що постійно вносять повні культурні, лінгвістичні, мовні, історичні особливості. Найвідомішими варіантами англійської мови є американський, британський, канадський та австралійський.

Для того, аби зрозуміти особливості американського варіанта, пригадаймо основні віхи історичної канви: 1) перші групи емігрантів, що прибули в Америку в XVI ст, розмовляли мовою Шекспіра і його сучасників; 2) новоприбулі потрапляли у таке середовище, якого вони но могли бачити в Європі. Їм доводилось давати назви багатьом рослинам, тваринам і

природним явищам. Колоністи вживали мовні ресурси індіанської мови чи мов емігрантів, що згодом прибували з інших країн. зокрема з Франції, Іспанії, Голландії, Німеччини; 3) для заселення американського континенту збіглося в часі з поширенням загальноосвітньої концепції, а винахід книгодрукування надав змогу в Америці читати книжки, які друкувалися здебільшого в Англії [Алефіренко 2000, с.157].

Після того, як американські колонії стали незалежними, багато реформаторів мови пропонували низку змін до правопису. Серед них Бенджамін Франклін (1706-1790), який у 1768 р. розробив схему нового алфавіту її правопис, який мав би спростити орфографію як тільки можливо Він запропонував такі зміни: *waz* (відповідно замість *was*), *riten (written), wil (will), helth (health*). Найбільш чутливою ділянкою є лексичний фонд. Наслідки мовних контактів найпомітніші на лексико-семантичному рівні. Мова постійно змінюється [Брозович 1967, с. 362].

Крім того, певні лексичні одиниці можуть зникати або поступово замінюватися іншими, створюючи нові поняття і, відповідно. Утворюються нові слова, для їх найменування. Існування невідповідностей свідчить про те, що: в американському варіанті вживаються слова давньої англійської мови (*f.e. fall, thus*); є слова, частково введені у мовний вжиток, стали природним наслідком відображення іншого оточення соціальних і політичних умов, специфіки господарства і напрямків провадження бізнесу. Наприклад, особливості державного устрою, творення різноманітних інституцій молодої демократичної держави, як наслідок, знайшли у словнику адміністративно-управлінського характеру відображення, чого, напевно, не могло бути в аристократичній англійській монархії [Виготський 2000, с.199].

Англійська мова, яку вивчають в мовних школах всього світу іноземці, носії мови називають *Course Book English* (мова підручників). Це базовий стандартна англійська, загальна для всіх варіантів цієї мови. У неї немає колориту, кольору – того, що відрізняє носіїв мови від неносіїв або один від одного.

Англійські ідіоми, фразеологізми, словотворення, метафори, жаргон в кожному варіанті мови – свої. Осягнути їх, так само як освоїти «місцеву» англійську фонетику і мелодику, означає наблизитися до досконалості, перейти на інший рівень – «англійська як рідна». Завдання для більшості іноземців недосяжне. Але, з іншого боку, мало хто його перед собою ставить.

Англійська мова в сучасному світі всього лише засіб комунікації. Причому зовсім не з носіями (точніше – не стільки з ними), а з людьми різних національностей. Англійська мова в наші дні – це новий зручний есперанто. Проте на відміну від того, «справжнього» есперанто – що не пішов в небуття [Виноградов 2001, с.190].

Зараз можна говорити про появу і закріплення якоїсь усередненої універсальної англійської мови, що увібрала в себе особливості різних мов.. Вона, природно, легше для розуміння. Це й не американська англійська, не британській її варіант і ніякий інший – це «міжнародна мова». По-перше, вона нейтральна по забарвленню, по-друге, іноземці говорять повільніше по - англійськи, вимовляють звуки ізольовано, а слова чітко. Крім того, вона зручніша: не треба напружуватися, намагаючись наблизитися до «чисто британського» або «чисто американського» акценту.

Цю ж задачу вирішує і «міжнародна мова бізнесу». Черговий міф – що це американська англійська. Вірно, що бізнес – американський винахід (як і само слово), що школи бізнесу з'явилися в Америці і до цього часу велика і краща їх частина там розташована. [Виготський 2002, с.202]. Але що стосується мови бізнесу, то її не можна віднести до якогось варіанту англійської, американської або британської. Це професійна мова. Як і мова будь-якої професії, вона має певний, досить обмежений набір термінів, кліше, якими користуються представники цього роду діяльності.

Мова бізнесу (читай ділова англійська) освоюється разом з професією (у переважній більшості бізнес-шкіл світу викладання ведеться на англійській). Її можна вивчити і на спеціальних курсах бізнес англійської (Business English, Executive English). Базовий зміст цих курсів однаковий у всіх англомовних

країнах. Тому немає великої різниці, де їх проходити: у США або Великобританії, Австралії або Ірландії, Канаді, Новій Зеландії або на батьківщині [Аскольдів 2005, с. 268].

Отже, мова як інші важливі сфери людської поведінки повільно, але неперервно, еволюціонує від старих до нових форм. Коли різні групи людей, носіїв однієї мови, розділяють географічні, політичні чи соціальні бар єри, кожна група поступово розвиває свій власний варіант мови.

РОЗДІЛ 2
СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ВЖИВАНОСТІ ІМЕННИКІВ В РОДОВОМУ ВІДМІНКУ В ДВОХ ОСНОВНИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВАРІАНТАХ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

2.1 Апарат статистичного аналізу

Розпочинаючи статистичне дослідження матеріалу, мовознавець повинен чітко уявляти відповіді принаймні на три основних питання: Що рахувати? Для чого рахувати? Як рахувати?

Відповідь на це питання передбачає визначення тих мовних одиниць, форм і категорій, які будуть статистично обстежуватися в експерименті. Оскільки всі рівні мовної системи підвладні дії статистичних законів, підрахункам можуть піддаватися одиниці будь-якого рівня – **фонеми або звуки, літери, сполуки звуків, фонем або літер, склади, морфеми, слова, словосполучення, синтаксичні конструкції тощо**. Першою і, мабуть, єдиною вимогою до вибору одиниць підрахунків є вимога їх точного, по можливості формального, структурного визначення, що спирається на ознаки і критерії, які максимально звільняли б визначення від суб'єктивізму та неперевірюваності.

Таким чином, визначення одиниць та підрахунку може здійснюватися трьома способами:

1. Пояснення розуміння даного терміна або категорії; такого пояснення буває достатньо, якщо методика виділення даних одиниць добре розроблена та широко використовується й однієї вказівки на розуміння терміна достатньо для співвіднесення його з відповідною методикою встановлення досліджуваних одиниць.

2. Вказівка на критерії виділення даних одиниць, які були б досить процедурними і такими, що перевіряються, тобто забезпечували б одержання тотожних інвентарів одиниць різними дослідниками.

3. Задавання одиниць рахунку списком, якщо для їх виділення не розроблена досить точна методика, а сам дослідник не може знайти точних критеріїв їх виділення.

Статистична лінгвістика: якісний аналіз мови є категоризацією. Тобто виділення в мові опр класів, явищ збіднених опр якісними ознаками. Статистичні методи не тільки додають більшої ваги і авторитетності, доказовості мовознавчим висновкам, вони здатні розкрити такі закономірності будови мови та мовлення, які без них розкрити неможливо, перевірити і часто відкинути такі загальноприйняті твердження, існування яких можливе було лише внаслідок недостатнього проникнення в глибину структури мови.

Кількісний аналіз – є статистичне дослідження, явищ які були відібраними за допомогою якісного аналізу. Область знання, що займається кількістю аналізом мови та мови називається квантитативною лінгвістикою.

За ступенем математизації в галузі квантитативної лінгвістики можна розділити на 3 рівні:

– верхній – це рівень використання апаратом математичної лінгвістики і він вимагає спеціального математичного освіти;

– середній характеризується використанням таких статистичних показників як середнє арифметичне та середнє квадратичне відхилення. Цей рівень вимагає спеціальної освіти;

– нижній рівень це використання мовних фактів та подання їх у вигляді процентного співвідношення, яке демонструє найяскравіші результати дослідження. На нижньому рівні можливе використання деяких елементів середнього рівня.

Генеральною сукупністю прийнято називати все вивчення безлічі об'єктів, об'єднаними певними якісними ознаками. **Генеральна сукупність** у

лінгвістичному дослідженні – це всі тексти даною мовою чи весь словниковий склад даної мови. Генеральна сукупність може визначити сам дослідник.

Вибірка – це з генеральної сукупності необхідно вибрати досліджувані одиниці так щоб вони досить об'єктивно і точно представляли властивості цієї сукупності і називається вибіркою.

Вибірка чи поняття вибіркова сукупність служить позначення відібраних для аналізу елементів, число елементів у генеральній сукупності й у вибірці називається їх **обсягом** [Перебийніс 2013, с. 15].

Отже, статистичні методи не тільки додають більшої ваги і авторитетності, доказовості мовознавчим висновкам, вони здатні розкрити такі закономірності будови мови та мовлення, які без них розкрити неможливо, перевірити і часто відкинути такі загальноприйняті твердження, існування яких можливе було лише внаслідок недостатнього проникнення в глибину структури мови.

2.2 Компаративний аналіз вживаності іменників у формі родового відмінка в романах «П'ята дитина» Доріс Лессінг та «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідд

Першим етапом нашого дослідження є компаративний аналіз вживаності іменників у формі родового відмінка в романах «П'ята дитина» Доріс Лессінг та «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідд.

В ході дослідження, ми проаналізували вживаність іменників у формі родового відмінку за наступними граматичними критеріями: форма однини, форма множини, іменники істоти, іменники неістоти, іменники-загальні назви, іменники-власні назви. Кожного разу вибіркова сукупність складала вісімдесят одиниць.

Таблиця 2.1

Вживанність іменників у формі родового відмінку однини в романах «П'ята дитина» Доріс Лессінг та «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідд

Назва роману	Абсолютна частота	Відносна частота (%)
«П'ята дитина»	76	95
«Таємне життя бджіл»	78	97

Кількісний аналіз вживаності іменників у формі однини в романах «П'ята дитина» Доріс Лессінг та «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідд демонструє, що вона майже однакова, тобто абсолютна частота в британському варіанті складає 76 одиниць, а відносна частота 95%. Щодо американського варіанту маємо відмітити, що вона трохи вища, тобто абсолютна частота 78 одиниць, що складає 97%.

Наводимо приклади з роману «П'ята дитина»:

1. *More than once, when he was not anywhere in the house, Harriet found him in **Betty's** Caff, sitting isolated at a table, his eyes on the door, where they might appear.*
2. *In the street one morning, a minor member of **John's** gang was standing outside a shop window, and Ben, crowing with pleasure, rushed to him: but the youth said casually, "Hi, it's Dumbo. Hello, Dopey," and turned away.*
3. *The candour, the openness that had come from **David's** stubborn trust in himself had been overlaid by his new self – confidence.*
4. *Tomorrow, which was a Saturday, David was going to a cricket match at **Luke's** school.*
5. *"It was about bank robbers, wasn't it?" said Paul, full of scorn for stupid Ben, who was listening, his eyes moving from his mother's face to his **brother's**.*

Наводимо приклади з роману «Таємне життя бджіл»:

1. *I've seen Snout pee on T. **Ray's** boot and it not get a rise out of him*

2. *My hair was black like my **mother's** but basically a nest of cowlicks, and it worried me that I didn't have much of a chin.*

3. *I had thought my real chance would come from going to charm school at the **Women's** Club last spring, Friday afternoons for six weeks, but I got barred because I didn't have a mother, a grandmother, or even a measly aunt to present me with a white rose at the closing ceremony. Rosaleen doing it was against the rules. I'd cried till I threw up in the sink.*

4. *I recognized her even though her skin was black, only a shade lighter than **Rosaleen's**.*

5. *After my morning of capturing bees, I spent the afternoon in the peach stand out on the highway, selling T. **Ray's** peaches.*

Таблиця 2.2

Вживанність іменників у формі родового відмінка множини в романах «П'ята дитина» Доріс Лессінг та «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідд

Назва роману	**Абсолютна частота**	**Відносна частота (%)**
«П'ята дитина»	4	5
«Таємне життя бджіл»	2	2

Щодо вживаності іменників у формі родового відмінку множини помітно, що ця вживаність дуже мала у британському варіанті абсолютна частота складає 4 одиниці, що складає 5%, в американському 2 одиниці, що складаюсь 2%. Порівняно із вживаністю іменників у формі родового відмінку в однині вона менше приблизно на 70 одиниць.

Наводимо приклади з роману «П'ята дитина»:

1. *"Harriet, has it occurred to you that in a couple of **years'** time Ben will be adolescent? He'll be a sexual being?"*

2. Sometimes this gang, Ben among them, did not come into the Lovatts' house for a whole day, two days, three.

*3. He sat apart from the others, always apart; and, as always, his eyes were on **others'** faces, observing.*

*4. And there was Paul, at his, with a **Parents'** Visiting Day.*

Наводимо приклади з роману «Таємне життя бджіл»:

*1. At the **nurses'** station a policeman leaned on the desk. It had a policeman's hat.*

*2. "I studied at a Negro **teachers'** college in Maryland.*

Таблиця 2.3

Вживанність іменників істоти у формі родового відмінка в романах «П'ята дитина» Доріс Лессінг та «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідд

Назва роману	Абсолютна частота	Відносна частота (%)
«П'ята дитина»	18	22
«Таємне життя бджіл»	1	1

Дуже показним є вживаність іменників істоти у формі родового відмінка в романі Дориса Лессинг «П'ята дитина», абсолютна частота складає 18 одиниць, що скаладає 22%. Щодо роману «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідда, то ми віявили лише 1 іменник істоти з 18 досліджень. Можна зробити вистонок, що в американському варіанті іменники істоти в родовому відмінку майже не вживаються.

Наводимо приклади з роману «П'ята дитина»:

*1. And Dorothy – she complained about being used, but she's been **Amy's** nursemaid ever since she got fed up with us".*

*2. Did **Ben's** people live in caves underground while the ice age ground overhead, eating fish from dark subterranean rivers, or sneaking up into the bitter snow to snare a bear, or a bird – or even people, her (Harriet's) ancestors?*

*3. Did his people rape the females of **humanity's** forebears?*

*4. **Ben's** people were at home under the earth, she was sure, deep underground in black caverns lit by torches – that was more like it.*

*5. And there was Paul, at his, with a **Parents'** Visiting Day.*

Наводимо приклади з роману «Таємне життя бджіл»:

*1. It seemed like the world itself became **May's** twin sister.*

Таблиця 2.4

Вживанність іменників неістоти у формі родового відмінку в романах «П'ята дитина» Доріс Лессінг та «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідд

Назва роману	Абсолютна частота	Відносна частота (%)
«П'ята дитина»	62	77,5
«Таємне життя бджіл»	79	98,75

Щодо вживаності іменників неістоти, то напроти в американському варіанті вживано 98,75% (79 одиниць) всіх досліджуванних іменників. Щодо британського варіанту показник трохи нижче, що складає 77,5% (62 одиниці).

Наводимо приклади з роману «П'ята дитина»:

*1. More than once, when he was not anywhere in the house, Harriet found him in **Betty's** Caff, sitting isolated at a table, his eyes on the door, where they might appear.*

*2. In the street one morning, a minor member of **John's** gang was standing outside a shop-window, and Ben, crowing with pleasure, rushed to him: but the youth said casually, "Hi, it's Dumbo. Hello, Dopey," and turned away.*

*3. The candour, the openness that had come from **David's** stubborn trust in himself had been overlaid by his new self – confidence.*

*4. Tomorrow, which was a Saturday, David was going to a cricket match at **Luke's** school.*

*5. "Harriet, has it occurred to you that in a couple of **years'** time Ben will be adolescent? He'll be a sexual being?"*

Наводимо приклади з роману «Таємне життя бджіл»:

*1. I've seen Snout pee on T. **Ray's** boot and it not get a rise out of him*

*2. My hair was black like my **mother's** but basically a nest of cowlicks, and it worried me that I didn't have much of a chin.*

*3. I had thought my real chance would come from going to charm school at the **Women's** Club last spring, Friday afternoons for six weeks, but I got barred because I didn't have a mother, a grandmother, or even a measly aunt to present me with a white rose at the closing ceremony. Rosaleen doing it was against the rules. I'd cried till I threw up in the sink.*

*4. I recognized her even though her skin was black, only a shade lighter than **Rosaleen's**.*

*5. After my morning of capturing bees, I spent the afternoon in the peach stand out on the highway, selling T. **Ray's** peaches.*

Таблиця 2.5

Вживанність іменників у формі родового відмінка загальних назв в романах «П'ята дитина» Доріс Лессінг та «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідд

Назва роману	**Абсолютна частота**	**Відносна частота (%)**
«П'ята дитина»	22	27,5
«Таємне життя бджіл»	21	26,25

Аналіз вживаності іменників загальних назв досліджуваних романів показав, що показники майже однакові «П'ята дитина» Доріс Лессінг складає 22 одиниці, тобто 27,5%, «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідд складає 21 одиницю 26,25%.

1. *"Harriet, has it occurred to you that in a couple of **years'** time Ben will be adolescent? He'll be a sexual being?"*
2. *"It was about bank robbers, wasn't it?" said Paul, full of scorn for stupid Ben, who was listening, his eyes moving from his mother's face to his **brother's.***
3. *They did not seem to mind what they watched; they liked the afternoon soap operas, did not turn off the **children's** programmes; but best of all they enjoyed the bloody fare of the evening.*
4. *She examined those faces, trying to match them with what she had read. Ordinary young **men's** faces; they all seemed older than fifteen, sixteen.*
5. *She and David had waxed it. Since then, thousands of hands, fingers, sleeves, the bare forearms of summer, the cheeks of children who had fallen forward asleep sitting on **adults'** laps, the plump feet of toddlers held up to walk there, everyone applauding: all this, the smoothings and caressings of twenty years, had given the wide board-it was all of a piece, cut long ago from some gigantic oak—a gleaming silken surface, so smooth fingers skated over it.*

Наводимо приклади з роману «Таємне життя бджіл»:

1. *My hair was black like my **mother's** but basically a nest of cowlicks, and it worried me that I didn't have much of a chin.*
2. *Who was winning-the white people's team or the colored **people's** team?*
3. *When that minister from Alabama, Reverend Martin Luther King, got arrested last month in Florida for wanting to eat in a restaurant, the men at church acted like the white **people's** team had won the pennant race.*

4. I undid the buttons on my shirt and opened it wide, just wanting the night to settle on my skin, and that's how I fell asleep, lying there with my ***mother's*** *things, with the air making moisture on my chest and the sky puckering with light.*

5. I heard his footsteps, the fast, heavy pant of his breathing. Looking down, I saw my ***mother's*** *gloves and the two pictures.*

Таблиця 2.6

Вживанність іменників власних назв у формі родового відмінку в романах «П'ята дитина» Доріс Лессінг та «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідд

Назва роману	**Абсолютна частота**	**Відносна частота (%)**
«П'ята дитина»	58	72,5
«Таємне життя бджіл»	59	73,75

Вживаності іменників власних назв досліджуваних у формі родового відмінка також вражає тим фактом, що кількісні показники майже однакові , «П'ята дитина» Доріс Лессінг складає 58 одиниць, тобто 72,5%, «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідд складає 59 одиниць 73,75%.

Наводимо приклади з роману «П'ята дитина»:

1. More than once, when he was not anywhere in the house, Harriet found him in ***Betty's*** *Caff, sitting isolated at a table, his eyes on the door, where they might appear. In the street one morning, a minor member of John's gang was standing outside a shop-window, and Ben, crowing with pleasure, rushed to him: but the youth said casually, "Hi, it's Dumbo. Hello, Dopey," and turned away.*

2. The candour, the openness that had come from ***David's*** *stubborn trust in himself had been overlaid by his new self – confidence.*

3. Tomorrow, which was a Saturday, David was going to a cricket match at ***Luke's*** *school.*

4. ***Ben's*** *eyes flared, but went cold as he told himself—Harriet presumed-"I mustn't hurt anyone.*

*5. Had harmed her life … **David's** … **Luke's, Helen's, Jane's** … and **Paul's.** Paul, the worst.*

Наводимо приклади з роману «Таємне життя бджіл»:

*1. I've seen Snout pee on T. **Ray's** boot and it not get a rise out of him.*

*2. I had thought my real chance would come from going to charm school at the **Women's** Club last spring, Friday afternoons for six weeks, but I got barred because I didn't have a mother, a grandmother, or even a measly aunt to present me with a white rose at the closing ceremony. Rosaleen doing it was against the rules. I'd cried till I threw up in the sink.*

3. *I recognized her even though her skin was black, only a shade lighter than **Rosaleen's.***

*4. After my morning of capturing bees, I spent the afternoon in the peach stand out on the highway, selling T. **Ray's** peaches.*

*5. Well actually, I did pretend to groan, but inside I was as thrilled as if I'd been crowned **Sylvan's** Peach Queen.*

Узагальнюючи результати статистичного дослідження треба відмітити наступне: кількісний аналіз вживаності іменників у формі однини в романах «П'ята дитина» Доріс Лессінг та «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідд демонструє, що вона майже однакова. Щодо вживаності іменників у формі родового відмінку множини помітно, що ця вживаність дужке мала. Порівняно із вживаністю іменників у формі родового відмінку в однині вона менше приблизно на сімдесят одиниць.

Вживаність іменників істоти у формі родового відмінка в романі Доріс Лессінг «П'ята дитина» скаладає 22%. Щодо роману «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідда, то ми віявили лише один іменник істоти з восьмидесяти досліджень. Можна зробити вистонок, що в американському варіанті іменники істоти в родовому відмінку майже не вживаються.

Щодо вживаності іменників неістоти, то напроти в американському варіанті вживано 98,75% (сімдесят дев’ять одиниць) всіх досліджуванних іменників. Щодо британського варіанту показник трохи нижче, що складає 77,5% (шістдесят дві одиниці).

Отже, аналіз вживаності іменників загальних назв досліджуваних романів показав, що показники майже однакові «П'ята дитина» Доріс Лессінг складає двадцять дві одиниці, тобто 27,5%, «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідд складає двадцять одну одиницю 26,25%.

Вживаності іменників власних назв досліджуваних у формі родового відмінка також вражає тим фактом що кількісні показники майже однакові , «П'ята дитина» Доріс Лессінг складає п’ятдесят вісім одиниць, тобто 72,5%, «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідд складає п’ятдесят дев’ять одиниць 73,75%.

2.3 Вживанність іменників в родовому відмінку в романі «П'ята дитина» в сучасній англійській мові

Подальшим етапом нашого дослідження є кількісний аналіз вживаності іменників певних лексико-семантичних класів, окремо в кожному романі в двох основних національних варіантах сучасної англійської мови. Як вже згадувалось вище це роман «Пятав дитина» Доріса Десінг у якості прикладу британського варіанту, та «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідд у якості прикладу американського варанту.

«П'ята дитина» – перша книга знаменитої дилогії про дивного (щонайменше) хлопчика Бене. Списала цей образ Доріс Лессінг із життя або вигадала – складно сказати, але цей герой надовго врізається на згадку.

Дія книги розгортається приблизно у шістдесяті та вісімдесяті роки, у невеликому містечку неподалік Лондона. Тількино закінчивши університет Девід і Гаррієт одружуються і обзаводяться просто величезним чотириповерховим будинком, влазячи при цьому в борги. Запевнення батьків щодо нераціональності великих площ на молоду пару просто не діють. Молодята беруться заповнювати дім дітьми.

Для Девіда і Гаррієт Ловаттов їхній великий будинок – це осередок життя і водночас виконання мрії. Збирати за величезним столом всіх родичів у свята і не тільки, пригощати всіх, приймати та розселяти по гостьових спальнях, догоджати та розважати гостей дорівнює справжньому сімейному щастю з яким може зрівнятися народження дітей хіба що. Важко повірити в таку ідилію, намальовану Доріс Лессінг, проте.

Здається, все йде за планом: свята, канікули, гості, нескладний побут, народження чотирьох дітей практично погодок (Люк, Хелен, Джейн, Пол), і тут дуже плідна місіс Ловат готується стати матір'ю п'ятої дитини. Вже з самого початку очевидно – дитина не така як усі: вимоглива, вічно голодна і агресивна, розвивається (хоча було б правильно сказати росте) не по днях, а по годинах.

Але найстрашніше, він народжується одразу з дорослими очима, які стежать за всіма домашніми. Як зізнається сама Гаррієт – народився демонічний монстр. У однорічному віці задушити кішку, тримати в страху всіх старших дітей Ловатта і навіть їх самих. Все це Бен, п'ята дитина Девіда та Гаррієт.

Питання, яке витає у романі: «Хто такий Бен?» І здається на нього немає відповідей ні у лікарів, ні у психологів, ні у батьків Бена. Чужий на планеті Земля, прибулець, злий жарт генів чи прокляття Богів? Гаррієт думає, що виною всьому їхнє сімейне щастя та благополуччя, мовляв, вони були надто щасливі і це така помста природи.

Але питання залишається відкритим: хто такий Бен? Де його місце на планеті? Яке майбутнє на нього чекає? Все, що він уміє – це руйнувати.

Адже, сім'я Ловаттів розпадається, старші діти поспішають заздалегідь вилетіти з гнізда, друзі та родичі вже не приїжджають погостювати. Поступово чотириповерховий будинок Ловаттів перетворюється на заповідник для Бена та його наглядачів.

Таблиця 2.7

Вживанність іменників неістоти у формі родового відмінку лексико – семантичних класів в британському варіанті сучасної англійської мови

Назва семантичного класу іменників	**Абсолютна частота**	**Відносна частота (%)**
Конкретні	16	88,8
Абстрактні	0	0
Збірні	2	11,1

Ми дослідили вживаність іменників неістоти та істоти в наступних лексико-семантичних класах у формі родового відменку: конкретні, абстрактні, збірні. Серед 18 одиниць неістоти у формі родового відмінку нами було виявлено в британському варіанті 16 одиниць, що складає 88,8%, абстрактних зовсім було не виявлено, збірні лише 2 одиниці, що складають 11,1%.

Конкретні:

*1. And Dorothy-she complained about being used, but she's been **Amy's** nursemaid ever since she got fed up with us".*

*2. Did **Ben's** people live in caves underground while the ice age ground overhead, eating fish from dark subterranean rivers, or sneaking up into the bitter snow to snare a bear, or a bird-or even people, her (Harriet's) ancestors?*

*3. **Ben's** people were at home under the earth, she was sure, deep underground in black caverns lit by torches-that was more like it.*

*4. **Ben's** people were at home under the earth, she was sure, deep underground in black caverns lit by torches-that was more like it.*

*5. One afternoon, these four-David and Harriet, **David's** mother, Molly, with Frederick—stood in the family room by the stairs and surveyed the new kingdom.*

Збірні:

*1. Did his people rape the females of **humanity's** forebears?*

*2. And there was Paul, at his, with a **Parents'** Visiting Day.*

Таблиця 2.8

Вживанність іменників істоти у формі родового відмінку лексико – семантичних класів в британському варіанті сучасної англійської мови

Назва семантичного класу іменників	**Абсолютна частота**	**Відносна частота (%)**
Конкретні	37	82,2
Абстрактні	1	2,2
Збірні	7	15,5

Серед 45 одиниць іменників істоти у родовому відмінку в британському варіанті конкретних було виявлено 37 одиниць, що складає 82,2%, лише 2 абстрактний іменник, що складає 2,2%, та збірні 7 одиниць, що складають 15,5%. Отже, іменники істоти у формі родового відмінку вживано значно більше ніж іменників неістоти.

Конкретні:

*1. More than once, when he was not anywhere in the house, Harriet found him in **Betty's** Caff, sitting isolated at a table, his eyes on the door, where they might appear.*

*2. In the street one morning, a minor member of **John's** gang was standing outside a shop-window, and Ben, crowing with pleasure, rushed to him: but the youth said casually, "Hi, it's Dumbo. Hello, Dopey," and turned away.*

*3. The candour, the openness that had come from **David's** stubborn trust in himself had been overlaid by his new self-confidence.*

*4. Tomorrow, which was a Saturday, David was going to a cricket match at **Luke's** school.*

*5. "It was about bank robbers, wasn't it?" said Paul, full of scorn for stupid Ben, who was listening, his eyes moving from his **mother's** face to his **brother's**.*

Абстракті:

*1. David took a **fort – night's** leave from his office to come home and help.*

Збірні:

*1. "Harriet, has it occurred to you that in a couple of **years'** time Ben will be adolescent? He'll be a sexual being?"*

*2. They did not seem to mind what they watched; they liked the afternoon soap operas, did not turn off the **children's** programmes; but best of all they enjoyed the bloody fare of the evening.*

*3. She examined those faces, trying to match them with what she had read. Ordinary young **men's** faces; they all seemed older than fifteen, sixteen.*

*4. She and David had waxed it. Since then, thousands of hands, fingers, sleeves, the bare forearms of summer, the cheeks of children who had fallen forward asleep sitting on **adults'** laps, the plump feet of toddlers held up to walk there, everyone applauding: all this, the smoothings and caressings of twenty years, had given the wide board-it was all of a piece, cut long ago from some gigantic oak-a gleaming silken surface, so smooth fingers skated over it.*

*5. He sat apart from the others, always apart; and, as always, his eyes were on **others'** faces, observing.*

Таким чином, у книзі досить мало яскравих образів, за якими можна було б поспостерігати під час розповіді, ніби зрозумівши це до кінця роману, Лессінг робить акцент на обідньому столі, який простояв у вітальні багато років і бачив цю сім'ю у всіх станах. Але насправді образ вийшов зайвим, якимось штучним, навмисним, і дублюючим образ будинку: кам'яний, триповерховий, величезний, ніби готель, він був порожнім на початку і став таким наприкінці, ніби пройшовши якийсь життєвий цикл. Саме будинок організовував цю сім'ю, адже коли у вас величезний домина, він немов сам велить вам наповнювати його кімнати дітьми і гостями, так що бажання Девіда і Гаррієт мати багато дітей, виявляється цілком обгрунтованим у межах їхнього локусу. Але досить багато дії, завдяки чому книга читається швидко і просто, наче дивишся кіно.

Маємо зробити висновок, що серед вісімнадцяти одиниць неістоти у формі родового відмінку нами було виявлено в британському варіанті шістнадцять одиниць, що складає 88,8%, абстрактних зовсім було не виявлено, збірні лише дві одиниці, що складають 11,1%.

Серед сорока п’яти одиниць іменників істоти у родовому відмінку в британському варіанті конкретних було виявлено тридцять сім одиниць, що складає 82,2%, лише один абстрактний іменник, та збірні сім одиниць, що складають 15,5%. Отже, іменники істоти у формі родового відмінку вживано значно більше ніж іменників неістоти.

2.4 Вживанність іменників в родовому відмінку в романі «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідда в сучасній англійській мові

Книжка «Таємне життя бджіл» є виховним романом. Виховний роман також називають романом про дорослішання. Виховний роман – це роман, в

якому йде розповідь про моральне та психологічне дорослішання головного героя. Після втечі від жорстокого батька Т. Рея Лілі знаходить притулок у сестер Боутрайт, які займаються бджільництвом, і стикається з жахливою правдою про смерть матері.

У цьому випадку роман Кідд розповідає про подорож оповідача – чотирнадцятирічної дівчинки на ім'я Лілі Мелісса Оуенс.

«Таємне життя бджіл» – це історія дівчинки - підлітка Лілі Оуенс, яка живе на персиковій фермі зі своїм батьком. Вона не називає його татом, лише Т. Реєм. Я думаю, ні в кого не повернеться язик дорікнути її в цьому: адже він справжнісінький домашній тиран, тільки репетує на дівчинку, карає її і б'є. Її мати померла, коли вона була зовсім маленькою. Можливо, це вона, Лілі, винна у її смерті. Дівчинка самотня, вона зовсім не має друзів.

Єдиною близькою людиною для неї є чорношкіра хатня робітниця Розалін. І так трапляється, що вони вдвох збігають із дому, а потім потрапляють до трьох чорношкірих сестер: Августа, Травня та Червня. Адже на дворі 60- ті роки! І це Південь США, де процвітала расова дискримінація.

Приймається закон про права чорношкірих, але тільки на папері. Біле населення, як і раніше, відчуває ненависть до кольорового. Біла дитина не повинна жити з ними. Але Лілі не розуміє, чому вона не може цього робити. Адже ці люди – такі самі, як і вона. Вони теж люблять, сміються, плачуть, страждають та веселяться.

Єдина відмінність – це колір шкіри. Крім безпосередньо історії дорослішання, у книзі згадуються інші непрості теми, такі як конфлікт поколінь, расизм тих часів (особливо на півдні Америки) та історія боротьби за громадянські права.

Але хіба це привід ненавидіти людину? Чому люди з темною шкірою вважаються гіршими за світлошкірі люди? Адже саме чорношкірі поставилися до неї краще, ніж будь-хто інший. Адже виявляється, що саме вони зцілили її поранену душу, повернули їй віру у себе. Лілі знайшла свою

сім'ю і знайшла вірних друзів. Адже не завжди сім'я – це ті люди, що пов'язані з тобою кровними узами.

Таблиця 2.9

Вживанність іменників істоти у формі родового відмінку лексико – семантичних класів в американському варіанті сучасної англійської мови

Назва семантичного класу іменників	**Абсолютна частота**	**Відносна частота (%)**
Конкретні	73	92,40
Абстрактні	2	2,5
Збірні	4	5,07

Щодо американського варіанту іменників істоти у формі родового відмінку певних лексико-семантичних класів вжито наступним чином: конкретні – 73 одиниці (92,40%), астрактні – 2 одиниці (2,5%), збірні – 4 одиниці (5,07%).

Конкретні:

1. I've seen Snout pee on T. ***Ray's*** *boot and it not get a rise out of him.*

2. My hair was black like my ***mother's*** *but basically a nest of cowlicks, and it worried me that I didn't have much of a chin.*

3. I recognized her even though her skin was black, only a shade lighter than ***Rosaleen'****.*

4. After my morning of capturing bees, I spent the afternoon in the peach stand out on the highway, selling T. ***Ray's*** *peaches.*

5. Well actually, I did pretend to groan, but inside I was as thrilled as if I'd been crowned ***Sylvan's*** *Peach Queen.*

Абстрактні:

1. *Who was winning—the white people's team or the colored **people's** team?*

2. *Tearing a sheet of paper from last **year's** English notebook, I wrote a note, short and to the point: "Dear T. Ray, Don't bother looking for me. Lily. P.S.*

Збірні:

1. *I had thought my real chance would come from going to charm school at the **Women's** Club last spring, Friday afternoons for six weeks, but I got barred because I didn't have a mother, a grandmother, or even a measly aunt to present me with a white rose at the closing ceremony. Rosaleen doing it was against the rules. I'd cried till I threw up in the sink.*

2. *The man said he was on his way to visit his sister in Columbia, that he was taking the cantaloupes to the state **farmers'** market.*

3. *I couldn't imagine how she'd gotten the way she was-one minute laughing and the next overrun with **everybody's** misery.*

4. *"I studied at a Negro **teachers'** college in Maryland.*

Таблиця 2.10

Вживанність іменників неістоти у формі родового відмінку лексико – семантичних класів в американському варіанті сучасної англійської мови

Назва семантичного класу іменників	**Абсолютна частота**	**Відносна частота (%)**
Конкретні	1	100
Абстрактні	0	0
Збірні	0	0

Щодо іменників неістоти поданих лексико-семантичних класів їх майже не виявленою. Наявна тільки 1 одиниця конкретного іменника.

Конкретні:

1. *It seemed like the world itself became **May's** twin sister.*

Отже, крім безпосередньо історії дорослішання, у книзі згадуються інші непрості теми, такі як конфлікт поколінь, расизм тих часів (особливо на півдні Америки) та історія боротьби за громадянські права. Але в цьому творі немає, по суті, нічого особливого, що зачепило за живе, змусити співпереживати героям. Дивні діалоги, дивні вчинки, люди теж подекуди дивні, мені важко уявити їх такими, як описує їхній автор. Адже ці люди – такі самі, як і вона. Вони теж люблять, сміються, плачуть, страждають та веселяться. Єдина відмінність – це колір шкіри. І зрештою навіть не можу оцінити книгу: ані позитивно, ані негативно. Виховний роман – це роман, в якому йде розповідь про моральне та психологічне дорослішання головного героя.

Таким чином, щодо американського варіанту іменників істоти у формі родового відмінку певних лексико-семантичних класів вжито наступним чином: конкретні – сімдесят три одиниці (92,40%), абстрактні – дві одиниці (2,5%), збірні – чотири одиниці (5,07%). Щодо іменників неістоти поданих лексико-семантичних класів їх майже не виявленою. Наявна тільки одна одиниця конкретного іменника.

Отже, результати нашого дослідження підтверджують той факт, що національний варіант сучасної англійскої мови помітно впливає на вживаність граматичної форми іменників, а саме на форму родового відмінка. Кількісні показники чітко демонструють наступний факт: іменники у формі родового відмінка значно більше вживаються в британскому варіанті сучасної англійскої мови.

Щодо американського варіанту, то в ньому дуже часто наявні нульові показники. Цей факт свідчить про те, що замість форми родового відмінка іменників вживано форму загального відмінка. Це і є провідною тенденцією американського варіанта сучасної англійської мови, тобто прагненням носіїв мови до компактності та спрощення розмовного мовлення.

ВИСНОВКИ

Національні варіанти мови необхідно відрізняти від так званих територіальних або регіональних варіантів, точніше від певних сукупностей регіональних особливостей, які можуть розвиватися в будь-якій літературній мові, яка сформувалася на основі діалектів, що відрізняються помітно між собою, або в мові з достатньо великою територією розповсюдження.

Структура національних варіантів має власну ієрархію форм існування даної мови, як і в національно-гомогенних мовах. Перш за все, поряд із літературною мовою в межах національної території вирізняються місцеві діалекти.

Англійська мова як інші важливі сфери людського спілкування повільно, але неперервно, еволюціонує від старих до нових форм. Коли різні групи людей, носіїв однієї мови, розділяють географічні, політичні чи соціальні бар'єри, кожна група поступово розвиває свій власний варіант мови.

Британський варіант важається класичним. Американський варіант тепер існує як діалект англійської мови, однак деякі експерти зазначають, що через певний проміжок часу американська англійська повністю відокремиться від англійської й існуватиме на правах повноцінної мови.

Статистичні методи додають доказовості мовознавчим висновкам, вони здатні розкрити такі закономірності будови мови та мовлення, які без них розкрити неможливо, перевірити і часто заперечити такі загальноприйняті твердження, існування яких можливе було лише внаслідок недостатнього проникнення в глибину структури мови.

Аналіз вживаності іменників-загальних назв досліджуваних романів показав, що показники їх вживаності у формі родового відмінка майже однакові: в романі «П'ята дитина» Доріс Лессінг вона складає 22 одиниці,

тобто 27,5%, «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідд складає 21 одиницю 26,25%.

Вживаність іменників-власних назв, досліджуваних у формі родового відмінка, також вражає тим фактом, що кількісні показники також майже однакові: в романі «П'ята дитина» Доріс Лессінг вживаність у родовому відмінку складає 58 одиниць, тобто 72,5%, в романі «Таємне життя бджіл» Сью Монк Кідд – 59 одиниць 73,75%.

Серед 18 одиниць іменників-неістоти у формі родового відмінку нами було виявлено в британському варіанті в романі «П'ята дитина» Доріс Лессінг 16 одиниць, що складає 88,8%, абстрактних іменників у формі родового відмінка зовсім було не виявлено, збірних іменників вживано лише 2 одиниці, що складають 11,1%.

Серед 45 одиниць іменників-істоти у родовому відмінку в британському варіанті конкретних іменників було виявлено 37 одиниць, що складає 82,2%, абстрактних іменників – лише один 2,2%, та збірних іменників – 7 одиниць, що складають 15,5%. Отже, іменники істоти у формі родового відмінку в британському варіанті вживано значно більше, ніж іменників-неістоти.

Щодо американського варіанту іменників-істоти, у формі родового відмінку певних лексико-семантичних класів вжито наступним чином: конкретні – 73 одиниці (92,40%), астрактні – 2 одиниці (2,5%), збірні – 4 одиниці (5,07%). Щодо іменників-неістоти, поданих лексико-семантичних класів їх майже не виявленою. Наявна тільки одна одиниця конкретного іменника.

Результати нашого дослідження підтверджують той факт, що національний варіант сучасної англійскої мови помітно впливає на вживаність граматичної форми іменників, а саме на форму родового відмінка. Кількісні показники чітко демонструють наступний факт: іменники у формі родового відмінка значно більше вживаються в британскому варіанті сучасної англійскої мови, ніж в американському.

Щодо американського варіанту сучасної англійської мови, то в ньому дуже часто наявні нульові показники вживаності іменників у формі родового відмінку. Цей факт свідчить про те, що замість форми родового відмінка іменників вживано форму загального відмінка. Це і є провідною тенденцією американського варіанта сучасної англійської мови, тобто прагненням носіїв мови до компактності та спрощення розмовного мовлення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ажнюк Б. М. Національно-культурні аспекти комічного в англійській фразеології. Київ : Наукова думка, 2001. 105 с.

2. Алеференко Н. Ф. Проблемы фразеологического значения и смысла. Астрахань : Флинта, 2000. 264 с.

3. Аскольдов С. А. Концепт и слово. Москва : Академия, 2005. 279 с.

4. Бабушкин А. П. Типы концептов в лексико-фразеологической семантике языка, их личностная и национальная специфика : дис. … канд. філол. наук : 10.02.19. Воронеж, 1996. 330 с.

5. Брозович Д. Я. Словарские стандартные языки и сравнительный метод. *Вопросы языкознания.* Москва, 2005. №5. С. 160–176.

6. Жлуктенко Ю. А., Карабан В. І., Биховець Н. Н. Варіанти полінаціональних літературних мов. Київ : Наукова думка, 2003. 280 с.

7. Вежбицкая А. М. Семантические универсалии и описание языков. *Языки русской культуры*. Москва, 2003. №8. С. 776–778.

8. Виготский Л. С. Мышление и речь. Москва : Лабиринт, 2000. 205 с.

9. Виноградов В. В. Основные понятия русской фразеологии как лингвистической дисциплины. Москва : Просвещение, 2001. 312 с.

10. Волошин Ю. К. Загальний американський сленг, склад, деривація та функція : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.19. Краснодар, 2000. 341 с.

11. Воробьев Г. Г. Некоторые аспекты американского национального характера. Москва : Наука, 2001. 204 с.

12. Гаджиев К. С. Американское национальное самосознание и культура. Москва : Наука, 2000. 240 с.

13. Гак В. Г. К типологии лингвистических номинаций. Москва : Наука, 2002. 293 с.

14. Горшунова Е. Ю. Этнические стереотипы англоязычного социума и их вербализация в американской лингвокультуре : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04, Уфа, 2009. 250 с.

15. Грищук О. І. Абстрактные концепты в восприятии школьника. *Язык и национальный сознательность*. Воронеж, 2003. № 2. С. 13–15.

16. Залевская А. А. Когнитивизм, когнитивная психология, когнитивная наука и когнитивная лингвистика. *Современное состояние и перспективы развития*. Тамбов, 2000. № 4. С. 6–9.

17. Залевская А. А. Концепт как достояние индивида. *Слово. Текст. Избранные труды*. Москва, 2005. № 5. С. 234–244.

18. Залевская А. А. Психолингвистический подход к проблеме концепта. *Методологические проблемы когнитивной лингвистики.* Воронеж, 2001. № 2. С. 35–39.

19. Зацний Ю. А. Розвиток словарного складу сучасної англійської мови у 80-90 рр. XX століття. Київ : КДУ, 1999. 32 с.

20. Кабакчи В. В. Основы английской межкультурной коммуникации. Санкт-Петербург : РДПУ им. А.И. Герцена, 2000. 232 с.

21. Карасик В. И. Языковой круг : личность, концепты, дискурс. Москва : Гнозис, 2004. 312 с.

22. Карасик В. И. Слышкин Г. Г. Антология концептов. Базовые характеристики лингвокультурных концептов. Волгоград : Парадигма, 2005. 15 с.

23. Карпова О. М. Английская лексикография : учеб. пособ. Москва : Академия, 2010. 176 с.

24. Ковшова М. Л. Языковая и культурная специфика фразеологического знака. *Теоретические и методологические основы исследования.* Москва, 2006. № 2. С. 395–397.

25. Колшанский Г. В. Слова в логическом аспекте. Москва : Вестник, 2001. 208 с.

26. Красавский Н. А. Динамика эмоциональных концептов в английской и русской лингвокультурах : автореф. дис. ... д-ра филол. наук : 10.02.20. Волгоград, 2001. 40 с.

27. Крючкова Н. В. Лингвокультурное варьирования концептов. Саратов : Вестник, 2005. 276 с.

28. Кубрякова Е. С. Языковая сознательность и языковая картина мира. *Материалы международной конференции*. Тамбов, 1999. № 3. С. 6–13.

29. Кубрякова Е. С. Начальные этапы развития когнитивизма. *Когнитивная лингвистика и лингвокультурология*. Тамбов, 2004. № 4. С. 26–34.

30. Кубрякова Е. С. Об установках когнитивной науки и актуальных проблемах когнитивной лингвистики. *Вопросы когнитивной лингвистики*. Москва, 2004. № 1. С. 6–17.

31. Кузлякин С. В. Проблема создания концептуальной модели в лингвистических исследованиях. *Лингвокультурология и межкультурная коммуникация.* Москва, 2005. № 6. С. 136–141.

32. Кунин А. В. Курс фразеологии современного английского языка. Москва : Высшая школа, 2000. 381 с.

33. Лебедєва Н. М. Когнитивная лингвистика как разновидность интерпретирующего подхода. *Вопросы языкознания*. Москва, 1994. № 4. С. 17–33.

34. Леонтьєв А. А. Язык и языковая деятельность. Москва : Академия, 2006. 157 с.

35. Лихачев Д. С. Концептосфера русского языка. Москва : Блиц, 2007. 287 с.

36. Мальцева Д. Г. Страноведение через фразеологизмы. Москва : Высшая школа, 2005. 176 с.

37. Маргулис В. Д. Фразеологические средства выражения иронии. *Фразеологическая система английского языка.* Челябинск, 2001. № 4. С. 47–48.

38. Миркин В. Я. Развернуты тезисы о концептах. *Вопросы когнитивной лингвистики*. Москва, 2004. № 1. С. 53–64.

39. Ярцева В. М. Проблема речевой вариативности. Москва : Наука, 1999. 214 с.

40. Опарина Е. О. Роль культурного компонента в семантике метафор. *Языковые и ментальные стереотипы в синхронии и диахронии.* Москва, 2008. № 4. С. 91–94.

41. Пименова М. В. Введение в когнитивную лингвистику. Кемерово : Кемеровский государственный университет, 2004. 208 с.

42. Попова З. Д. Язык и национальная картина мира. Воронеж : Истоки, 2002. 202 с.

43. Попова З. Д., Стернин И. А. Очерки по когнитивной лингвистике. Воронеж : Истоки, 2003. 226 с.

44. Попова З. Д., Стернин И. А. Понятие «концепт» в лингвистических исследованиях. Воронеж : Истоки, 2003. 154 с.

45. Потебня А. А. Думка і мова. Київ : Синто, 1999. 192 с.

46. Прошина З. Г. Основные положения и спорные проблемы теории вариантности английского языка : учеб. пособ. Хабаровськ, 2007. 172 с.

47. Скляревская Г. Н. Метафора в системе языка. Москва : Наука, 2004. 151 с.

48. Слышкин Г. Г. Дискурс и концепт, о лингвокультурных подходах к изучению дискурса : дис. ... д-ра филол. наук : 10.02.19. Краснодар, 2000. 341 с.

49. Жлуктенко Ю. А, Зацний Ю. М, Швейцер А. Д. Соціальна лінгвістика та загальна практика. Київ : Вища школа, 1998. 165 с.

50. Степанов Г. В. Типология языковых состояний и ситуации в странах романского языка. Москва : Наука, 2005. 176 с.

51. Таганова Т. Ю. Заимствование у американского варианта английского языка, культурологический и лексикографический аспекты : автореф. дис. … канд. филол. наук : 10.02.04. Иваново, 2003. 19 с.

52. Тарасов Е. Ф. Межкультурное общение – новая этнология анализа языкового сознания. Москва : Высшая школа, 2006. 22 с.

53. Томахин Г. Д. Реалии-американизмы. Москва : Высшая школа, 2000. 239 с.

54. Томенчук М. В. Варіантно зумовлена концептуалізація дійсності у сучасній англійській мові : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Вінниця, 2008. 20 с.

55. Туганова О. Е. Американское разнообразие и американский характер. Москва : Наука, 2001. 28 с.

56. Федорчук М. М. Американський варіант англійської мови : історія та сьогодення. Вінниця : Нова книга, 2006. 176 с.

57. Швейцер А. Д. Американский вариант литературного английского языка: пути формирования и современный статус. *Вопросы языкознания*. Москва, 2005. № 6. С. 3–16.

58. Швейцер А. Д. Социальная дифференциация английского языка в США. Москва : Наука, 2005. 201 с.

59. Шитова Л. Ф. Что и как празднуют американцы. Санкт-Петербург : Антология, 2003. 320 с.

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

60. Особливості англійської мови. URL: https://engblog.ru/britanskij–anglijskij– yazyk (дата звернення: 15.06.2021).

61. “The Secret life of the bee” Sue Monk Kidd. URL: https://onlinereadfreenovel.com/sue-monkkidd/page,18,33569the_secret_life_of_bees.html (accessed: 05.04.2021).

62. “The Fifth Child” Doris May Lessing. URL: https://onlinereadfreenovel.com/doris-lessing/page,11,44561-the_fifth_child.amp (accessed: 08.07.2021).

63. Історія англійської мови. URL: https://redford.ua/ua/istoriya–anglijskoi– movi (дата звернення: 18.08.2021).

64. Чим відрізняються американська та британська англійська. URL: https://skyeng.ru/articles/chem-otlichayutsya-amerikanskij-i-britanskij-anglijskij/ (дата звернення: 15.06.2021).

65. Горбатко А. Американська та британська англійська : суттєві відмінності. URL: https://greenforest.com.ua/ua/journal/read/american-vs-british-english-essential-differences (дата звернення: 19.07.2021).

66. Онуфриец Ю. Британська та американська англійська. URL: https://greencountry.com.ua/journal/read/britanska-ta-amerikanska-anglijska (дата звернення: 20.08.2021).

67. Євроанглійська або європейська англійська, менш відома, як англійська ЄУ – піджин діалекту англійської мови. URL: https://uk.freejournal.info/4152438/1/evroangliyska.html (дата звернення: 02.05.2021).

SUMMARY

The presented paper is dedicated to the analysis of such a topical problem as to help people who are learning English to find the answer to the question: what English do they try to speak and how many nouns are there in English.

The English language, as other important areas of human behavior, is slowly but steadily evolving from old to new forms. When different groups of people, speakers of one language, share geographical, political or social barriers, each group gradually develops its own version of the language.

National variants of language must be distinguished from the so-called territorial or regional variants, more precisely from certain sets of regional features, which can develop in any literary language, which is formed by the formation of the language. It should be further noted that, as in nationally homogeneous languages, the structure of national variants has its own hierarchy of forms of existence of this language. First of all, along with the literary language, local (territorial) dialects stand out within the boundaries of the national territory.

Statistical methods not only add more weight and authority, provability to linguistic conclusions, they are able to reveal such patterns of structure of language and speech, which are impossible to reveal without them, check and often reject such common claims, the existence of which was possible only due to insufficient penetration in the depth of the structure of language.

National variants are varieties of the norm of a single literary language, in connection with which it is customary to speak of the presence of its own codified standard (for example, American and American standards). Regarding the sources of the formation of national varieties of language, linguists note that in these processes, especially in the early stages, dialects and other local forms of language existence play a significant role.

Key words: *national variant, sample, general population, quantitative analysis*

Декларація

академічної доброчесності

здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Лега Марія Сергіївна, студентка 2 курсу магістратури, форми навчання заочна, факультету іноземної філології, спеціальність 035 філологія, освітньо-професійна програма мова і література(англійська), адреса електронної пошти mlega99@gmail.com.

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Вплив національного варіанту англійської мови на міру вживаності іменників у родовому відмінку» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата_____ Підпис_____ ПІБ (студент) _____